

**Program
Centra pre deti a rodiny
Gelnica**

a)

Kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra.

Centrum pre deti a rodiny Gelnica

Hlavná 50

056 01 Gelnica

t.č. 053/2433001 – 007, 0903633504

b)

Adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra.

Profesionálne náhradné rodiny obývajú vlastné rodinné domy a byty.

Samostatne usporiadané skupiny sú umiestnené v rodinných domoch:

Rodinný dom Gelnica, Železničná 3

Rodinný dom Gelnica, Lyžiarska 3

Rodinný dom Prakovce č. 16

Odborné tímy a ekonomický úsek sídli v prenajatých priestoroch v Gelnici, Hlavná 50.

c)

Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona.

Centrum je zriadené na vykonávanie:

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu,
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí.
- d) špecializovaný program centrum nevykonáva

d)

Druh vykonávaných opatrení.

Centrum vykonáva:

- pobytové opatrenia súdu
- pobytové opatrenia na základe dohody
- ambulantné výchovné opatrenia - podľa § 45 ods. 1 písm. b)
- iné opatrenia: opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa (podľa §45, ods. 1, písm c)

e)

Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

- a) pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,
 - dohodou s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa stará o dieťa,
 - dohodou s mladým dospelým po ukončení ústavnej starostlivosti,
- b) ambulantnou formou opatrenia podľa § 45 odst.1, písm. b) a c),
- c) terénnou formou.

Ambulantné alebo terénne opatrenia:

§ 73 ods. 6 písm. a) vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa

§ 73 ods. 6 písm. b) vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa

opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách - §11 ods. 2

odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - § 11 ods. 3) písm. b) bod 1

odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2

odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. a), písm. b) bod 3

odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4

odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - §11 ods. 3 písm. b) bod 5

poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách - § 11 ods. 3 písm. d)

§ 73 ods. 6 písm. c) vykonávanie ambulantných výchovných opatrení

uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulantnej starostlivosti - § 12 ods. 1 písm. b)

uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe - § 12 ods. 1 písm. d)

uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu - § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine

vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenie - § 37 ods. 4 zákona o rodine

§73 ods. 6 písm. d) vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 sociálne alebo iné odborné poradenstvo náhradným rodičom

§73 ods. 6 písm. e) poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti

f)

Opis cieľovej skupiny centra.

Cieľovou skupinou centra sú:

- deti umiestnené na základe súdneho rozhodnutia od narodenia do 18 roku veku,
- deti umiestnené na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa stará o dieťa,
- mladý dospelý môže mať predĺžený pobyt, ak mal nariadenú ústavnú starostlivosť a bola s ním uzavretá písomne dohoda o predĺžení pobytu.

Deti sú umiestňované do:

- 14 profesionálnych náhradných rodín - dieťa do 6 rokov veku alebo aj staršie dieťa, ak je to v jeho najlepšom záujme, je zaradené po jeho umiestnení do centra do profesionálnej náhradnej rodiny (okrem súrodencov alebo dieťaťa s ťažkým zdravotným postihnutím).
- 3 samostatne usporiadaných skupín so samostatným hospodárením v rodinných domoch: rodinný dom Gelnica, Železničná 3
rodinný dom Gelnica, Lyžiarska 3
rodinný dom Prakovce č. 16

Súrodenci sú umiestňovaní podľa možností spolu. V skupine sú integrované deti s mentálnou retardáciou a poruchami správania.

Centrum od januára 2019 vykonáva opatrenia ambulantnou formou pre deti priority z okresu Gelnica (§59 odst. 1 písm. a) bod 1.-3.)

1. na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa,
2. na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu SPODaSK o uložení ambulantného VO,
3. na základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu.

g)

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona.

Centrum:

- neposkytuje vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody medzi centrom, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodičmi dieťaťa, ak je kapacita centra naplnená,
- nevykonáva opatrenia ambulantnej alebo terénnej formy ak nedisponuje personálnym zabezpečením.

h)

Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra.

Rodinný dom Gelnica, Železničná 3 -	kapacita 10 detí
Rodinný dom Gelnica, Lyžiarska 3 -	kapacita 10 detí
Rodinný dom Prakovce č. 16 -	kapacita 10 detí
<u>Profesionálne náhradné rodiny v počte 14 -</u>	<u>kapacita 28 detí</u>
Spolu kapacita centra je	58 detí

i)

Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu.

Rodinný dom Gelnica, Železničná 3

Rodinný dom bol zrekonštruovaný v rokoch 2003 až 2005, od 1.5.2005 slúži pre samostatne usporiadanú skupinu. Na prízemí sa nachádza predsieň, miestnosť na stretávanie sa detí s rodičmi a blízkymi osobami, chodba, kuchyňa z ktorej je vstup do skladu potravín, obývacia izba spojená s jedálňou, 2 izby pre deti s dvoma posteľami v každej, interakčná miestnosť na individuálnu prácu s dieťaťom, kúpeľňa so sprchovacím kútom, 2 umývadlami, automatickou práčkou, samostatným WC pre chlapcov, dievčatá a zamestnancov.

Na 1. nadzemnom podlaží sú 3 izby pre deti (izby s jednou, dvoma a s troma posteľami), sociálne zariadenie, 2 WC pre deti a vstup do podkrovia.

V podkroví je umiestnená plynová kotolňa, práčovňa s vaňou, sušiareň, miestnosť na uskladňovanie ošatenia a pomôcok pre prácu s deťmi. Pivničné priestory pod polovicou objektu slúžia na skladovanie náradia.

Okolo domu je oplotená záhrada s altánkom, trampolínou, v ktorej sa môžu deti hrať a na spevnenej prístupovej ceste, bicyklovať, kolobežkovať a korčuľovať na kolieskových korčuľoch.

Rodinný dom Gelnica, Lyžiarska 3

Rodinný dom bol postavený v osemdesiatych rokoch a v roku 2014 prešiel technickým zhodnotením, stavebnými úpravami a rekonštrukciou. V roku 2019 bol zateplený.

Na 1. nadzemnom podlaží sa nachádza chodba, kuchyňa, obývacia izba, izba s troma posteľami, komora, kúpeľňa so sprchovacím kútom, 2 umývadlami, automatickou práčkou a samostatným WC.

Na 2. nadzemnom podlaží sú dve izby pre deti (jedna s troma a jedna so štyrmi posteľami), interakčná miestnosť, WC pre zamestnancov, kúpeľňa s 2 sprchovacími kútmí, 2 umývadlami a WC pre deti.

Na prízemí je umiestnená kotolňa, chodba a tri prepojené miestnosti, ktoré sú využívané na uskladňovanie náradia, pomôcok a na kreatívnu prácu s deťmi. Priestor je možné využiť aj na stretávanie sa s rodičmi a blízkymi osobami. Pozemok je oplotený a je na ňom umiestnený altánok a dve trampolíny.

Rodinný dom Prakovce č. 16

Rodinný dom bol v roku 2014 zrekonštruovaný.

Na 1. nadzemnom podlaží sa nachádza jedáleň s obývacou izbou, kuchyňa, komora, interakčná miestnosť a kúpeľňa s WC.

Na 2. nadzemnom podlaží sú štyri izby pre deti (tri izby s troma posteľami a jedna izba s jednou posteľou), WC pre zamestnancov, kúpeľňa s WC.

Pod domom je plynová kotolňa a pivničné priestory. Pred domom je záhrada s altánkom, trampolínou a za domom sú ovocné stromy.

Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, miesto pri stole. Izby detí sú uzamykateľné, tak aby deti mali zabezpečené súkromie. Skupiny si vytvárajú svoje pravidlá podľa vekového, mentálneho a sociálneho zloženia detí s dôrazom, aby priestor na nočný odpočinok bol iba pre deti, ktoré tam majú posteľ. Deti sa stretávajú v priestoroch určených na denný pobyt.

j)

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi.

Podľa organizačnej štruktúry účinnej od 1.8.2019 má centrum 49 zamestnancov.

14 profesionálnych náhradných rodičov, z tohto počtu je 1 zamestnanec s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa, 2 s vysokoškolským vzdelaním 1. stupňa, 9 s maturitou a 2 s výučným listom..

V samostatne usporiadaných skupinách pracujú 3 vychovávatelia, 2 pomocní vychovávatelia a pomocná vychovávateľka s ekonomickou agendou. Spolu v troch skupinách pracuje 9 vychovávateľov, z toho 2 vychovávateľky s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa, 7 vychovávateľov s maturitou, 6 pomocných vychovávateľov, z toho 5 s maturitou, 1 s výučným listom, 3 pomocné vychovávateľky s ekonomickou agendou s maturitou.

Odborný tím centra je rozdelený na:

- odborný tím pre podporu profesionálnych náhradných rodín, tvoria ho 2 psychologičky s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa odbor psychológia a 2 sociálne pracovníčky s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa odbor sociálna práca,
- odborný tím centra pre samostatne usporiadané skupiny tvorí psychologička s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa odbor psychológia, 1 sociálna pracovníčka s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa odbor sociálna práca a 1 sociálna pracovníčka v rámci NP DEI NS III.

Zamestnanci pre **ambulantnú a terénnu prácu** od januára 2019 sú 3. Jeden psychológ s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa odbor psychológia a 2 sociálni pracovníci s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa.

Ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečuje ju centrum inou právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady - CPPP a P, ČŠPP, klinický psychológ, psychosociálne centrum, centrum diagnostiky, terapie a prevencie FAS. Premiestnenie dieťaťa do reedukačného centra, LVS je možné iba súdnym rozhodnutím.

k)

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra.

Pri príchode dieťaťa do centra:

- pri príchode dieťaťa je zabezpečené pokojné priateľské prostredie v úzkom kruhu, dieťa sprevádza vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny – sprevádzajúci vychovávateľ;

- vychovávateľ ukáže dieťaťu jeho osobný priestor, nenásilne ho zoznámi s deťmi skupiny a ďalšími vychovávateľmi resp. s vychovávateľom, ktorý prichádza do najbližšej služby;
- sprevádzajúci vychovávateľ dbá na zachovanie zásad krízovej intervencie: naplnenie fyziologických potrieb, zoznámenie s prostredím, plánovanie aktivít v čase u novoprijatého dieťaťa v prvých dňoch po príchode s dôrazom na predvídateľnosť, jasnosť, zrozumiteľnosť čo a kedy sa bude diať (vybaľovanie vecí, ukladanie, príprava pomôcok, zoznámenie s okolím, oboznámenie s adresou, miestom školy a pod.);
- nutné hygienické opatrenia vykonáva vychovávateľ s ohľadom na udržanie pocitu bezpečia a súkromia, so zvýšenou citlivosťou pre oblasť úpravy zovňajšku (napr. rešpektovanie názoru dieťaťa pri nutnej úprave účesu);
- prvý deň po príchode je dieťa oboznámené vychovávateľom s každodennými rituálmi skupiny; pravidlami len v najnutnejšej miere a do 14 dní aj s programom centra, o čom je záznam vo výchovnom pláne dieťaťa.

Adaptácia dieťaťa:

- odporúčenia psychológa dostávajú vychovávateľa/profesionálne náhradné rodiny,
- dieťa je informované o adaptačnom období, aby boli zachytené jeho potreby počas doby adaptácie, ktorá trvá spravidla prvé 3 mesiace pobytu, môže sa však meniť v závislosti od potrieb dieťaťa;
- dieťa je postupne oboznámené vychovávateľmi s pravidlami samostatne usporiadanej skupiny, tiež s opatreniami, ktoré so sebou prinášajú porušenia;
- pravidelne mesačne sa stretáva odborný tím a vychovávateľa s cieľom formulovať a prehodnocovať výchovné a socializačné postupy práce s dieťaťom, spoločne hodnotia napĺňanie potrieb dieťaťa, navrhujú riešenia;
- dieťa je oboznámené so závermi mapovania jeho individuálnych potrieb, samo sa vyjadruje, ktoré oblasti preferuje, je vyzvané, aby samo prispelo návrhmi do svojho individuálneho plánu.

Sociálna pracovníčka alebo psychologička oboznamuje rodičov s programom centra spolu so sociálnym poradenstvom:

- pri umiestnení dieťaťa do centra rodičmi,
- písomne do 3 dní spolu s oznámením o umiestnení dieťaťa do centra s odkazom, kde je program centra zverejnený,
- pri prvej návšteve rodičov v centre.

Program centra je zverejnený na internetovej stránke zariadenia.

1)

Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra.

Pri odbornej práci s rodinou je nevyhnutná súčinnosť so spolupracujúcimi subjektmi - súdom, úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, mestským resp. obecným úradom a ostatnými externými odborníkmi resp. profesionálmi mimo centra (pediater, zubný lekár, pedopsychiater, dobrovoľníci, personál pedagogicko-psychologickej poradne, zdravotných poisťovní a p.).

Odborná diagnostika - jej výstupom je záverečná diagnostická správa vypracovaná najneskôr do 4 týždňov od prijatia dieťaťa. Zabezpečuje ju odborný tím v zložení sociálna pracovníčka, psychologička a vychovávateľ resp. profesionálny náhradný rodič.

Pozorovanie ako diagnostická metóda je najčastejšie využívaná pri rozhovore a návšteve v rodine, ako aj súčasť psychologickej diagnostiky. Počas návštevy v rodine je

súčasne možná kombinácia metódy, diagnostika pomocou vecí, kresieb dieťaťa a pod..

Metóda sociálneho poradenstva je vykonávaná v súlade so Zákonom č. 305/2005 Z. z. V rámci poradenstva je s rodičom/rodičmi absolvované základné sociálne poradenstvo a informačné poradenstvo s poskytnutím základných informácií o možnostiach riešenia situácie, odporúčaním a sprostredkovaním ďalšej odbornej pomoci.

Prípadová konferencia je zvolávaná sociálnym pracovníkom centra po dohode s príslušným zamestnancom orgánu sociálnoprávnej ochrany a zástupcom obce, kde má dieťa trvalý pobyt najneskôr dva týždne od prijatia dieťaťa do centra za účelom hľadania čo najlepšieho riešenia situácie maloletého dieťaťa a jeho rodiny s cieľom posúdiť možnosti rodičov i ďalších príbuzných, či iných blízkych osôb dieťaťa. Na prípadovú konferenciu pozývame rodičov, príbuzných, blízke osoby ale aj iné osoby, ako napr. učiteľov, lekárov a pod. prípadne iné osoby, ktoré majú možnosť poskytnúť potrebné informácie o dieťati a jeho rodine. Na základe zistených skutočností v spolupráci s rodičmi, zamestnancom orgánu sociálnoprávnej ochrany a zástupcom obce, kde má dieťa trvalý pobyt stanovíme plán sociálnej práce s dieťaťom.

Činnosť psychológa sa realizuje pri práci s dieťaťom, rodinou dieťaťa (biologickí rodičia, príbuzní), budúcou náhradnou rodinou (pestúni, osvojiteľia), so žiadateľmi o NRS, s osobou blízkou dieťaťu. Podporuje zamestnancov centra (vychovávateľov, profesionálne náhradné rodiny, sociálnych pracovníkov), konzultuje s ďalšími odborníkmi (externý špeciálny a liečebný pedagóg, učiteľ, psychológ v iných zariadeniach a i..) Pri svojej činnosti používa rôzne metódy a techniky, ako je skrining psychického a emočného stavu dieťaťa, psychologické poradenstvo dieťaťu, rodičom, príbuzným, blízkym osobám.

Proces prípravy a umiestnenia detí do náhradnej rodinnej starostlivosti - psychológ vykonáva pri príprave dieťaťa na náhradnú rodinnú starostlivosť psychologickú starostlivosť primeranú veku a rozumovej schopnosti dieťaťa. V prípade ak dieťa odmieta NRS, je dôležité s názorom dieťaťa pracovať, poskytnúť mu psychologickú starostlivosť a neuspokojiť sa s jednorazovým odmietnutím NRS. Psychológ vypracúva správu o príprave dieťaťa na náhradnú rodinnú starostlivosť. Venuje pozornosť posúdeniu súrodeneckých väzieb, posúdeniu psychického vývinu, prognóze vývinu dieťaťa, schopnosti adaptovať sa na nové prostredie s predpokladom na možné riziká adaptácie. V procese interakcie psychológ monitoruje a uľahčuje vytváranie citovej väzby medzi dieťaťom a žiadateľmi, poskytuje im psychologické poradenstvo.

Okrem individuálnej práce sa psychológ venuje aj skupinovej práci formou preventívnych programov pre deti. Minimálne 2 x ročne sa realizuje protidrogová prevencia a 2 x ročne prevencia sexuálneho zneužívania a sexuálneho správania. Realizuje sociálno-psychologické výcviky, ktorých cieľom je podpora sebareflexie, poskytnutie spätnej väzby v súvislosti s prehodnotením vlastného správania sa a hlbšie porozumenie vlastného prežívania a emócií.

Odborné metódy práce pri opatreniach vykonávaných centrom ambulatnou alebo terénnou formou

Výchovné opatrenie – dohoda, kontrakt o postupe

- motivačný rozhovor

Výchovný program – diskusné metódy

- inscenačné
- hry so psychologickým a edukatívnym potenciálom
- metódy kultúrnych vyjadrovacích prostriedkov
- exploratívne metódy
- relaxačné metódy
- prednáškové metódy

- intervenčné metódy
- evaluačné metódy

Metódy práce s rodinou – informácia

- rady
- motivácia
- posilňovanie
- povzbudenie
- odradenie
- interpretácia
- sumarizácia
- tréning
- modelovanie
- hranie rolí
- konfrontácia
- reflexia
- analógia

Program odborného poradenstva – program práce s motiváciou rodiny

- psychologická diagnostika rodiny
- psychologické poradenstvo pre rizikové rodiny
- detské psychologické poradenstvo
- skupinové poradenstvo pre deti
- evaluácia odborného poradenstva

Program odbornej podpory NRS – diskusné a inscenačné metódy

- hry so psychologickým a edukatívnym potenciálom
- metódy kultúrnych vyjadrovacích prostriedkov (kresba, maľba, grafika, koláž, modelovanie), práca so slovom
- metódy autentickej skúsenosti – učenie zážitkom
- exploratívne metódy – dotazník, anketa, denník, životopis
- relaxačné metódy
- prednáškové metódy.

m

Opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona.

Centrum neposkytuje starostlivosť tehotnej žene a žene po pôrode a jej dieťaťu.

n)

Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách.

Vychovávateľia plánujú a vyhodnocujú výchovnú činnosť v samostatne usporiadanej skupine pravidelne na porade vychovávateľov v intervale jedenkrát za dva týždne v dvojtyždňovom pláne výchovnej činnosti. Pri plánovaní výchovnej činnosti zohľadňujú individuálne potreby rozvoja osobnosti každého dieťaťa, ktoré sú zahrnuté aj v individuálnych výchovných plánoch detí. Vyhodnotenie činnosti robí vychovávateľ denne písomne v hodnotení dňa a spolu na porade vychovávateľov. Komunity v skupine sú zamerané aj na využívanie pozitívnej motivácie detí k estetickému úprave prostredia, izieb, nákupy pre skupinu, účasť pri varení, upratovaní mimo plánovania, pomoc dieťaťu pri učení. Za dobrovoľné

aktivity majú deti pri hodnotení na komunite udelené aj výhody podľa veku – sladkosť, individuálna vychádzka, sám v meste, sám na nákupe ošatenia.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť v samostatne usporiadanej skupine plánuje vychovávateľ tak, aby sa v priebehu dňa striedal odpočinok a relax s prípravou na vyučovanie, záujmovými a výchovno-vzdelávacími aktivitami. Všetky tematické oblasti výchovy sa striedajú. Telesná výchova napr. pondelok, rozumová, mravná výchova – utorok, pracovná výchova – streda, výtvarná, hudobná, estetická, literárna výchova – štvrtok, piatok – športovo-rekreačná činnosť. Výchovná činnosť dňa je rozdelená na rekreačno-odpočinkovú činnosť, kedy deti po príchode zo školy relaxujú pri hudbe, rozhovoroch, odpočívajú, čítajú knihy, navštevujú krúžky. Príprava na vyučovanie je zameraná na písanie domácich úloh, projektov, ústnu prípravu, opakovanie, upevňovanie poznatkov a učiva. Večernú činnosť tvorí komunita, úprava prostredia a priestorov skupiny, samoobslužná činnosť. Činnosť dňa môže byť vplyvom počasia a nečakaných okolností zmenená, čo sa zapíše do záznamu o výchovno-vzdelávacej činnosti a reportu.

o)

Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti.

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou.

V roku 2020 realizujeme prípravu záujemcov o vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v termínoch:

- od 30.03.2020 do 22.05.2020
- od 21.09.2020 do 23.11.2020

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu, ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodič a rolou profesionála. Snaha o vyváženú obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom.
- Súhlas so spracovaním osobných údajov.
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/.
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychikom vývine, fyzikom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR: 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
 - poskytnutie základných informácií – 40 %
 - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

p)

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou.

Pondelok	7.00 – 15.00 h.
Utorok	7.00 – 15.00 h.
Streda	9.30 – 17.30 h.
Štvrtok	7.00 – 15.00 h.
Piatok	7.00 – 15.00 h.

Pri rodičovských konfliktoch je odovzdávanie a preberanie dieťaťa možné zabezpečiť aj mimo pracovných hodín podľa potreby dieťaťa a rodiny alebo po dohode s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo podľa stanovených úloh v pláne. Táto práca je v súlade so zákonníkom práce práca nadčas.

q)

Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou.

Podľa Vyhlášky č. 103/2018 Z.z. sú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávané:

- orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe
 1. plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičom alebo osobou, ktorá sa stará o dieťa
 2. plánu sociálnej práce s plnoletou fyzickou osobou, pre ktorú sú vykonávané opatrenia kurately.
- centrom na základe
 1. individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

2. plánu vykonávania opatrení ambulantnou formou a terénnou formou

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je dokument, ktorý informuje o priebehu starostlivosti a výchovy dieťaťa, slúži k ďalšiemu plánovaniu činností. Vypracúva ho sociálna pracovníčka resp. psychologička v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, obcou alebo aj s akreditovaným subjektom. Vyhodnocuje ho sociálna pracovníčka, psychologička, vychovávateľka/profesionálna náhradná rodina podľa svojich kompetencií najmenej raz za 2 mesiace alebo pri každej zmene na strane dieťaťa alebo rodiny. Jeho základom je diagnostická, zdravotná a sociálna správa o dieťati.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre. Obsahuje plán sociálnej práce, plán výchovnej práce s dieťaťom, hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra.

Plán sociálnej práce obsahuje mieru ohrozenia dieťaťa, zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny, spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu, ciele sociálnej práce v centre, konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov, kritérium hodnotenia splnenia plánu alebo úlohy a termín prehodnotenia úlohy, výsledok prehodnotenia plnenia úloh, výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa, ďalšie rozhodujúce skutočnosti. Plán sociálnej práce s rodinou je zameraný na spoluprácu s biologickou rodinou a zvažuje možnosti návratu dieťaťa do rodiny. Plány môžu byť zamerané na návrat dieťaťa do rodiny, náhradnú rodinnú starostlivosť (náhradná osobná starostlivosť, pestúnstvo, osvojenie), osamostatnenie sa mladého dospelého. Súčasťou plánu môžu byť stretnutia rodinného kruhu a prípadové konferencie, ktoré majú po umiestnení dieťaťa vytvoriť možnosti na jeho čo najrýchlejší návrat.

Plán výchovnej práce s dieťaťom je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Vychádza zo sociálnej správy a diagnostickéj správy o dieťati, ktorá pozostáva zo psychologickéj, pedagogickéj, zdravotnej správy a záverov. Plán je rozpracovaný na krátkodobé, konkrétne ciele a postupy. Vypracováva ho mesačne vychovávateľ spolu s dieťaťom, ak je to možné. Je flexibilný a schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa. Zároveň je nástrojom tímovej spolupráce pri odbornej pomoci dieťaťu. Význam výchovného plánu:

- pre dieťa – pomáha mu orientovať sa v tom, čo sa s ním deje a bude diať. Ukazuje mu v čom je dobré a aké sú jeho silné stránky, pomáha posilniť jeho sebavedomie.
- pre vychovávateľa a profesionálneho náhradného rodiča – pomáha im zorientovať sa v aktuálnej situácii dieťaťa, stanoviť konkrétny dosiahnuteľný cieľ, zistiť akú rolu zastáva dieťa v skupine/profesionálnej náhradnej rodine, aké ma vzťahy s okolím.
- pre psychológa - prostredníctvom vyhodnocovania výchovného plánu dostáva spätnú väzbu o tom, ako sa realizujú jeho odporúčania, v čom sa dieťa prejavuje stabilne, čo ešte treba rozvíjať, ako sa prejavuje v bežných situáciách, aké sú jeho vzťahy a pod..
- pre sociálneho pracovníka - prostredníctvom vyhodnocovania výchovného plánu dostáva informácie o vzťahu dieťaťa k biologickéj rodine, príprave dieťaťa na NRS, súrodeneckých väzbách, plánoch dieťaťa do budúcnosti, sociálnych potrebách dieťaťa.

Plán výchovnej práce mladého dospelého si tvorí klient sám s pomocou sociálneho pracovníka.

Plán psychologickéj činnosti - podľa internej normy č. 006/2017 psychológ vypracováva ročný plán psychologickéj starostlivosti o klienta, ktorý je súčasťou IPROD. Plán zahŕňa nasledujúce aktivity:

- individuálna práca s klientom (skrining psychického a emočného stavu klienta, psychologické poradenstvo, individuálna psychoterapia),

- skupinové aktivity (preventívne aktivity, sociálno – psychologický výcvik).

Pri práci s plnoletou fyzickou osobou psychológ vypracováva plán psychologickéj činnosti ako pri dieťati, ale k spolupráci je potrebný písomný súhlas klienta.

r)

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery.

Centrum v súlade s bodom n) vytvára v rámci zariadenia podmienky na záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť (účasť na zimných a letných táboroch, Domováckych kilometroch, športových hrách). Rodinné domy sú vybavené športovými potrebami (korčule, lyže, lopty, kolobežky, trampolíny...) a kreatívnymi pomôckami na prácu s papierom, textíliami, drevom. Deti majú možnosť navštevovať krúžky v školách, centre voľného času a základnej umeleckej škole. Prejavovanie náboženského vyznania a viery má dieťa možnosť slobodne vyjadriť a u menších detí informácie získavame od biologických rodičov.

s)

Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

Zdravotná starostlivosť deťom je zabezpečená u obvodných detských lekárov podľa sídla rodinného domu centra (Gelnica, Prakovce) a podľa adries profesionálnych náhradných rodín. **Odborné ambulancie**, ktoré navštevujeme: neurológia, urológia, gastroenterológia, očná ambulancia, nefrológia, hematológia, kardiológia, otorinolaryngológia, detská gynekológia, zubná ambulancia, pedopsychiatria.

t)

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

Deti v centre navštevujú materské školy, základné školy, špeciálne základné školy podľa adresy rodinného domu resp. profesionálnej náhradnej rodiny v ktorom sú umiestnené. Stredné školy a študijné odbory si vyberajú deti v regióne. V okruhu do 50 km sú všetky druhy a typy stredných škôl. Centrum podporuje záujem detí o štúdium na stredných a vysokých školách. Môže predĺžiť pobyt plnoletej fyzickej osobe dohodou, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť na základe nariadenia ústavnej starostlivosti a ak sa sústavne pripravuje na povolanie.

u)

Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane.

Centrum pri plnení svojho programu vychádza z Dohovoru o právach dieťaťa č. 104/1991 Zb., Dohovoru o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím č. 317/2010 Z.z. a zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv.

Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, ako aj rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov (Zákon č. 171/1993 o Policajnom zbore) chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samostatne, ale prostredníctvom tretej osoby.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa (§ 8 zákona č. 305/2005 Z.z.)

1. Spôsob udržiavania kontaktov dieťaťa a mladého dospelého s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah.

Centrum vytvára podmienky na udržiavanie kontaktu dieťaťa a mladého dospelého, pre ktorého je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami. Kontakt môže udržiavať telefonicky, elektronicky (prostredníctvom sociálnych sietí, e-mailu), písomne a osobne, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak.

2. Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa v centre vykonávajú opatrenia, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru.

Dieťa je v centre preukázateľne oboznámené vychovávateľom alebo profesionálnym náhradným rodičom s tým, že sa môže obrátiť na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra priamo alebo prostredníctvom inej osoby:

- vloženíu listu so svojím podnetom do schránky dôvery,
- elektronicky prostredníctvom e-mailu alebo on-line chatu na webovej stránke daného orgánu,
- telefonátom na Linku detskej istoty,
- osobne v sídle daného orgánu.

Dieťa je poučené vychovávateľom alebo zamestnancom profesionálnej náhradnej rodiny so spôsobmi podávania podnetov na príslušné orgány a má na viditeľnom mieste v samostatne usporiadanej skupine alebo profesionálnej náhradnej rodine uvedené ich kontaktné údaje.

3. Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu.

Prístup na internet: podmienky prístupu dieťaťa na internet na služobnom počítači určujú zamestnanci centra podľa aktuálnych možností a dohodnutých pravidiel. Dieťa má prístup na internet pokiaľ potrebuje pri príprave na vyučovanie informácie z internetu.

Používanie telefónu: dieťa má možnosť využiť služobný telefón na kontakt s rodičom alebo blízkou vzťahovou osobou o čom sa vedie evidencia. V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine.

K obmedzeniu používania mobilu dochádza z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody,

výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

Pošta: zamestnanci centra prijímajú bežnú poštu dieťaťa. Pokiaľ je pošta (list, balík) adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená a poštu si otvára samé. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia. Zamestnanci centra vedú evidenciu došlej pošty od rodičov alebo blízkej osoby.

v)

Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra.

1. Povinnosti dieťaťa v samostatne usporiadanej skupine a profesionálnej náhradnej rodine

Povinnosti detí umiestnených v centre sú dohodnuté v pravidlách skupiny resp. profesionálnej náhradnej rodiny. Pravidlá tvoria spolu deti so zamestnancami s ohľadom na ich vek, schopnosti, možnosti a zručnosti. Deti sú vedené k:

- dodržiavaniu pravidiel dohodnutých v samostatne usporiadaných skupinách a profesionálnych náhradných rodinách,
- pravidelnej školskej dochádzke a k príprave na vyučovanie,
- spoluúčasti na rozhodovaní o svojom smerovaní v živote,
- dodržiavaniu zásad ochrany osobných údajov,
- úcte voči deťom, okoliu a zamestnancom centra,
- rešpektovaniu práv ostatných detí a zamestnancov centra,
- zdravému životnému štýlu a s tým súvisiacimi požiadavkami na dodržiavanie zákazu fajčenia, požívania alkoholických nápojov a požívania omamných a psychotropných látok a v prípade podozrenia na požitie sa podrobia opatreniu,
- ochrane spoločného majetku, k rešpektovaniu súkromného majetku iných osôb,
- pravdovravnosti a k aktívnemu postoju v prípade ohrozenia detí, skupiny alebo zamestnancov centra,
- dodržiavaniu kultúrno-spoločenských zásad správania sa v spoločnosti.

Povinnosti mladého dospelého, ktorý má predĺžený pobyt v centre:

- dodržiavať povinností, ktoré mu boli vštepované v skupine resp. v profesionálnej náhradnej rodine,
- pravidelne sa pripravovať do školy a úspešne ukončiť prípravu na povolanie,
- zodpovedať za zverené finančné prostriedky,
- samostatne a hospodárne nakupovať, pripravovať zdravú a výživnú stravu,
- vypracovávať a vyhodnocovať plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého s pomocou sociálnej pracovníčky,
- zúčastňovať sa programov organizovaných centrom alebo občianskym združením, zameraných na finančnú gramotnosť, vzťahy, zodpovedné rodičovstvo, obchodovanie s ľuďmi a zážitkové hry,

- neprítomnosť v centre konzultovať a nahlásiť sociálnej pracovníčke, zaznamenať do určeného tlačiva.

2. Povinnosti rodičov:

- navštevovať dieťa v centre po dohode so sociálnou pracovníčkou alebo vychovávateľom, vytvárať podmienky na pobyt dieťaťa v domácom prostredí a ak je to možné aj na návrat do biologickej rodiny,
- dodržiavať zásady kultúrno-spoločenského správania sa,
- konať tak, aby boli zachované práva druhých,
- pri stretnutí s dieťaťom dodržiava pravidlá, ktoré sa dohodli s pracovníkmi centra,
- rodič rešpektuje chod samostatne usporiadanej skupiny a profesionálnej náhradnej rodiny, v prípade organizovanej akcie si dohodne iný vhodný termín návštevy.

Ak je v záujme dieťaťa, centrum je oprávnené:

1. umožniť stretnutie s rodičom, proti ktorému je vedené trestné stíhanie v priestoroch centra a za prítomnosti zamestnanca centra,
2. umožniť stretnutie s rodičom, proti ktorému druhý rodič vzniesol písomné námietky a rodičia sú v rozvodovom konaní, v priestoroch centra a za prítomnosti zamestnanca, pokiaľ nerozhodne súd,
3. umožniť stretnutie v priestoroch centra a za prítomnosti zamestnanca, pokiaľ dieťa neprejaví záujem o stretnutie s rodičom resp. odmieta stretnutie s rodičom,
4. neumožniť stretnutie s dieťaťom, pokiaľ rodič vykazuje príznaky vplyvu alkoholu alebo iných omamných látok, je vulgárny, agresívny.

w)

Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia.

Centrum pristupuje ku každému dieťaťu podľa jeho individuálnych schopností, možností a potrieb. K výberu jednotlivých výchovných prostriedkov sa preto pristupuje na základe závažnosti dôsledkov správania konkrétneho dieťaťa a zároveň sa výchovné prostriedky individuálne terminujú a priebežne vyhodnocujú. Výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne, vyhodnocujú na poradách vychovávateľov s odborným tímom a zaznamenávajú vo výchovnom pláne dieťaťa. Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, prípadne na situáciu nemá náhľad, je na zväžení vychovávateľa prizvanie psychológa, aby s ním viedol zmysluplný dialóg o vhodnosti/nevhodnosti jeho správania a primäl ho k prijatiu a pochopeniu. O sankcii rozhoduje službukonajúci vychovávateľ, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí s koordinátorom, ktorý sa zároveň môže spojiť s odborným tímom. Centrum vo svojej činnosti dodržiava §7 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z.z..

Medzi bežne využívané výchovné prostriedky používané v centre patria:

- ústne upozornenie dieťaťa s príslušným emocionálnym nábojom, nutné pre okamžité ukončenie nevhodnej aktivity,
- individuálny rozhovor o nevhodnosti správania sa dieťaťa s vychovávateľom, pri opakovanom správaní so psychológom, pri závažnom priestupku s riaditeľom centra,
- obmedzenie sledovania televízneho programu a práce na počítači,
- obmedzenie pripojenia na internet, používania mobilu,
- obmedzenie alebo zákaz individuálnych vychádzok,
- uvedené výchovné prostriedky určí vychovávateľ podľa závažnosti priestupku v rozsahu od 1 dňa do týždňa,
- neposkytnutie alebo zníženie vreckového v danom mesiaci,
- účinnosť výchovného prostriedku vyhodnocuje vychovávateľ spolu s dieťaťom v pláne výchovnej práce dieťaťa.

x)

Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona.

(1) Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu a mladému dospelému podľa § 65 písm. a) poskytuje vreckové mesačne v ustanovenej výške, najviac vo výške 50 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.

(2) O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa a mladý dospelý. Dieťaťu sa poskytuje potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť.

(3) Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých splátkach v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas.

(4) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa.

(5) Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra.

(6) Pri poskytnutí vreckového podľa odsekov 3 a 4 je centrum povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých splátkach alebo v nižšej sume, a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového.

(7) Centrum zhodnotí, či sa poskytnutím vreckového podľa odsekov 3 a 4 dosiahol účel a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

(8) Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa, získaným primeraným spôsobom veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

O využití vreckového sa vedie záznam v pláne výchovnej práce s dieťaťom. Vychovávateľ alebo zamestnanec profesionálnej náhradnej rodiny vedie evidenciu vreckového, do ktorej dieťa podpisom potvrdzuje prevzatie vreckového. Za deti, ktoré nevedia písať sa podpisuje v zastúpení vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič..

y)

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Centrum má vypracovaný Krízový plán, v ktorom sú rozpracované jednotlivé postupy pri nedovolenom opustení centra dieťaťom a pri rizikových situáciách, ktoré môžu vzniknúť:

- mimoriadna udalosť,
- požiar,
- úraz,
- bezpečnosť pri jazde na bicykli,
- útek dieťaťa, nevrátenie sa dieťaťa z povoleného pobytu,
- agresívne dieťa,
- záškoláctvo,
- infekčné ochorenie dieťaťa,
- sebapoškodzovanie dieťaťa,
- šikanovanie, elektronické šikanovanie,
- riešenie afektívnych stavov,
- podozrenie na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa,
- zoznam dôležitých telefónnych čísel.

Program Centra pre deti a rodiny Gelnica je účinný od 01.01.2019, aktualizovaný k 31.01.2020. Meniť a aktualizovať sa môže podľa potrieb centra a legislatívnych zmien.

V Gelnici 29.01.2020

PaedDr. Anna Zajacová
riaditeľka CDR Gelnica